

Novice.

Iz Dobropolj. Predragi „Tovars“! Ne zameri mi, ako Ti naznamim, kako smo letos pri nas šolskega patrona sv. Alojzija praznovali. Ker ga zavoljo duhovnih opravil v nedeljo (na sv. Alojzija dan) nismo mogli praznovati, smo pa to na ponedeljk odložili. Zjutraj ob osmih so se začeli naši ljubeznjivi učenci in učenke, lepo praznično oblečeni, v šolskih sobah zbirati. Sošlo se jih je bilo 215, pa še niso bili vsi prišli. Ob tri četerti na devet so se zverstili dva in dva in šli smo v bližno podružnico, cerkvice v prijetnem gozdiču, pičlo deset minut od šole — v Podgorico. Ravno v tej cerkvi, ki je posvečena materi božji, smo tudi letos pervikrat šmarnice obhajali. Znotraj je vsa prepovljena in tako lepa, da človeku, ki vanjo stopi in milo podoba naše ljubeznjive matere zagleda, mora serce veselja igrati. Ob devetih je bila sveta maša. Brali so jo naš v. č. g. Franc Tavčar, tukajšni šolski katehet. Pri sv. maši so šolarji in šolarce peli pesmi „Pred Bogom“, od sv. Alojzija: „Začudite se nebesa!“ potem pa eno od matere božje; sklenili pa smo z zahvaljeno pesmijo. Lepo vbrano petje gine in razveseli človeka, in koliko bolj še, ako mali in nedolžni otročiči pojó. Po sv. maši smo otročice v gozdiču na prijetni tratini blizo cerkvice nekoliko prideržali in jim dali kruha in česenj. Veselje in šum nedolžne mladine pri delitvi in prijetno žvergolenje ptičkov se je prav dobro strinjalo s to veselico. Ko je bilo vse razdeljeno, smo dovolili otročičem, da so se nekoliko poigrali. Eni so si vejice lomili in se bojevali, drugi so plezali, tretji so simtertje letali i. t. d. Take priložnosti so za učitelje zelo zelo važne in koristne; zakaj ravno pri igrah se otroci radi navadno pokažejo, kakošni so. Blagor učencem, blagor nam učiteljem, in pred vsem, blagor vsi fari, ktera ima duhovne, ki že pri otrocih poprimajo vsako priložnost, ktera le kolikor toliko pripomore k boljši keršanski odreji mladine! Vsa hvala in čast tedaj našim duhovnom, ki nježni šolski mladini napravljajo tako nedolžno veselje! To tudi veliko pomaga, da učenci raji v šolo hodijo. Bodi zdrav, „Tovars“! *Matiya.*

Iz Teržiča na Gorenskem. V 12. listu „Uč. Tovarša“ je bilo nekaj vzrokov slabega sadu naših šol navedenih, iz katerih se lahko razvidi, da so večidel starši sami krivi, da je dandanašnji naša mladina tako spridena in hudobna. Večkrat slišal sem že tu in tam učitelja tožiti: „vsaj si po mogočosti prizadevljem, da bi sebi izročene otroke v pravem keršanskem duhu odgojil in s koristnimi vedami obogatil; pa je vse zastonj! Sim pa tje se še kakšen paglovec najde, da mu so moje resne besede in moji opomini kaj mar, toda večina je takšna, da se Bog usmili. Vse svaritje in kaznovanje je zabadav!“ Kdo je kriv, da so otroci tako terdovratni in neuhogljivi? ali ne prevelika prizanesljivost staršev, ki prevelike ljubezni do svojih otrok najhujše pregreške prezrejo in svojih ljubljenčkov še takrat ne kaznujejo, ko so zdatno prepričani, da so otroci vsaki njihovni resni besedi odmerli? Je li čudo potem, ako otroci, ki imajo tako prizanesljivega Helita očeta ali mater ravno tisto pot hodijo, kakor Ofni in Finez in tako večno nesrečni postanejo?

Nahajajo se pa hudobni in sprideni otroci sosebno po taciš krajih, kjer se starši celi dragi dan z obertnijo in drugim težkim poslovanjem pečajo in tako tudi ne vtegnejo, da bi na izomiko in lepovedje svojih otrok bolj pazili. Ves dragi dan se otrok iz šole pridši okoli klati; mu ni mar za šolo, ne za vede, ne za starše, ne za učitelje in tako priraste živ — rabelj. Da pa je težko, — zelo težko take otroke zopet na pravo pot okreniti, mi bode vsak pameten človek priznal. Taki otroci, ki doma nimajo nikakoršnega straha, in se še celo svojim staršem posmehujejo, morali bi se imeti v šoli prav ostro in terdo. Ker pa v ti zadevi učitelj večkrat, če otroka, ki je ljubljencek svojih staršev, še tako previdno kaznuje, v velike zadrege zaveslâ, posebno še, če je učitelj takim staršem še celo tern v pëti; mislim da bi ne bilo od več, da bi tudi preč. gg. župniki, ki so in tudi morajo biti prijatli in odgojitelji šolske mladine, bolj ostro na noge stopili, ter takšne nemarne starše resno spodbudovali, naj bi na keršansko odrejo in pravo izomiko svojih otrok bolj pazili. Nisem pisal teh verstic o naši fari, temuč pisal sem jih, se na več krajev ozirajoč, kjer so učitelji, starši in otroci eden čez drugega, da je joj! Kaj pomagâ, če eden dela, drugi pa podira in tretji molči. Z združenimi močmi je treba delovati, eden drugemu pomagati in svetovati; potlej se vse dobro in vspešno opravi. Bog! Ivan T.

Iz Ljubljane. Dne 26. jun. t. l. sta pod št. 761/121 in 775/123 prišla dva razpisa od tukajšnega preč. knezoškofijstva. Pervi priporoča „Bilder aus dem Leben des heil. Severin“, ki jih je narisal B. Emmer in v les vrezal M. Speer, besede pa so Jož. Scheinerjeve na Dunaji. Veljajo 30 kr. — Drugi razpis pa določuje, kako ravnati, kadar pride kak otrok evangelijske vere v katoliško šolo, in sicer: 1) Ker nekatoliške učence morajo njih lastni duhovniki učiti keršanskega nauka, naj se vselej, kadar stopi kak tak učence v katoliško šolo, sporoči to nekatoliškemu župniku. 2) Takim učencem se morajo šolske spričala le takrat dati, če prinesejo zapis, kako so se naučili nauka svoje vere, kar se mora nespremenjeno v spričalo zapisati.

— V nedeljo 5. jul. t. l. je bila v ljubljanski narodni čitavnici slovesna beseda, kjer se je slavnemu gospodu dr. Janezu Bleiweis-u poklonil spominček hvaležnih Slovencev njegovemu 20letnemu trudu z „Novicami“, ker ravno ta dan je minulo 20 let, kar so „Novice“ prišle prvič na svitlo. Kdor je prebiral vse njih tečaje, dobro vé, koliko zaslug si je pridobil ta slavni mož. Slava mu!

Premembe v učiteljskem stanu.

Slavno c. k. deželno poglavarstvo je v mestni glavni šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani izpraznjeno prvo učiteljsko službo podelilo dosedanjemu drugemu učniku Andreju Praprotniku, drugo dosedanjemu tretjemu učniku g. Leopoldu Belarju, in tretjo dosedanjemu podučitelju g. Francetu Raktelj-u, in ob enem je imenovalo za podučitelja v tej glavni šoli učitelja v farni šoli v Logatcu, g. Janeza Trojarja.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.